Door: Inge en Jiske van Braak

Reisverslag India 2017

Bangalore-Indore-Hansa

Vrijdag 3 februari (Amsterdam – Dubai - Bangalore)

Het is zover. Vandaag vertrekken we dan echt naar India. Doel: het bezoeken van 3 projecten van onze reeds bekende priesters.

Familie en vrienden leven mee: van knuffels voor de allerarmsten, lange rokken om te dragen, een strandbal met wereldkaart (om ons kleine landje aan te wijzen) tot snoepjes voor de thuisblijvers. Dit doet ons erg goed.

We zijn zeer op tijd. Als we klaar staan om aan boord te gaan, zien we vooral veel marechaussee. Er blijkt verwarring te zijn omtrent een persoon, maar een uur later dan gepland gaat het vliegtuig dan toch de lucht in. Gelukkig hebben we straks voldoende overstaptijd in Dubai. Op het schermpje zien we dat we met een boog om het zwaarbevochten Mosul (Irak) vliegen.

Zaterdag 4 februari

Koffers op het dak van de auto

Rond 09.00 uur zaterdagochtend komen we aan in Bangalore. Het tijdsverschil is 4,5 uur (later dan in Nederland). Wat is het fijn om opgewacht te worden door Salu Jacob (een priester) en twee nonnen. Deze twee nonnen werken tegenwoordig in Ghana en Tanzania, maar ze zijn toevallig nu op familiebezoek in India. Een van de twee nonnen is een oude bekende van ons: Sr. Mercy Mathew. Zij was betrokken bij een van de eerste projecten van het Jianderfonds: een weeshuis in Settehally. We ontmoeten haar en haar zus alleen even op het vliegveld (best een gek idee dat zij in Afrika op missie zijn, terwijl er hier in India nog zoveel te doen is…).

Acclimatiseren

Dan vertrekken we, met onze koffers op het dak, met Salu naar T. Narasipura (30 km van de grote stad Mysore). Op hoop van zegen rijden we door het drukke verkeer in Bangalore. Toet toet…. de bekende auto-, motor- en riksjageluiden van India. Het is 4,5 uur rijden met de auto. Gelukkig is de weg goed begaanbaar. We moeten even acclimatiseren.

Het Indiase straatbeeld: bouwvallen van huisjes tussen de nieuwbouwwoningen, kippen in een heel klein rennetje wachtend om geslacht te worden, verkopers die in de file fruit en doeken aan de man proberen te brengen, bedelaars, koeien snuffelend tussen het afval dat overal op de grond ligt, ossen trekken een kar…… wat een drukte!

Ook heerst er grote droogte. Vanaf mei/juni begint het regenseizoen. Als er dan nog weinig tot geen regen valt, is dat een groot probleem. Rijstvelden mislukken en dus ook de inkomsten waarvan men moet leven... Onderweg tanken we 1 liter diesel voor 1 euro (best duur) en gaan we voor het eerst naar een hurktoilet.

Aankomst school

Aan het eind van de middag komen we aan bij de prachtige nieuwe school (St. Norbert English Medium School), die Salu heeft opgericht. Deze ligt in het plaatsje T. Narasipura. Vooral kinderen uit de omliggende dorpjes gaan hier naartoe. Op dit moment zitten er 540 kinderen op de school. De school bestaat nu 2 jaar en is een succes. In India is het naar school gaan niet gratis. De overheidsscholen zijn zeer goedkoop, maar ook van belabberde kwaliteit. Soms komen leraren niet eens opdagen omdat ze voor het salaris, naast lesgeven, ook andere activiteiten voor de overheid moeten doen.

In de school van Salu is 20-25% van de kinderen zo arm dat de ouders het schoolgeld voor deze kwalitatief goede school niet kunnen betalen. De school is zo ingericht, dat de overige 75-80% van de kinderen wel schoolgeld betaalt. Met dit geld kunnen ook de arme kinderen naar school. Zij hoeven dus geen (of minder) schoolgeld te betalen. Het doel hiervan is om de cirkel te doorbreken. Door één kind uit een arm gezin goed onderwijs te laten volgen, kan het hele gezin (en de volgende generatie) hier later van profiteren. Als een scholier 16/17 jaar is en goede cijfers haalt bij het laatste examen, dan komt hij/zij in aanmerking voor een studiebeurs van de overheid. Dat is het doel dat Salu nastreeft. Het kan een hele verandering teweeg brengen in een gezin. Daar waar een kind eerst niet naar school kan en geen toekomst heeft, gaat het uiteindelijk toch naar de Universiteit om bijvoorbeeld Geneeskunde te studeren. Maandag zullen we de kinderen zien. De school is nu gesloten (open van maandag t/m zaterdagochtend).

Fathers Salu en Bapu

Potje badminton

We denken even uit te kunnen rusten van de vlucht én de overgeslagen nacht slaap, maar we worden meteen door Salu, zijn collega-priester Bapu en de buurman, uitgedaagd voor een potje badminton! Dat hebben zij vaker gedaan dan wij. De shuttle vliegt ons om de oren. Pa denkt nog mee te kunnen doen met de 30-ers en 40-ers maar na twee valpartijen haakt hij toch af.

Overnachting
We logeren drie nachten bij Salu. Een aantal gastenkamers bevindt zich boven de school. Wat een luxe! Er komt warm water uit de kraan (zonne-energie) en er is zelfs een douche waar warm water uit komt. Daar hadden we niet op gerekend. We krijgen een heerlijke maaltijd: chapati, noedels, rijst, boontjes, wortels en curry. Heerlijk! Het wordt al bijna donker en doen nog een drankje op het dak. Daar vertelt Salu dat het 350 euro per jaar kost om een kind naar deze school te laten gaan (incl. uniform en boeken). Als wij elk jaar een paar broeken en een paar schoenen minder kopen, dan kan een kind hier naar school…

Zondag 5 februari

Om 07.00 uur worden we wakker van gezang uit het kerkzaaltje. De mis is begonnen. De kerkzaal ligt precies naast onze kamer. De mis is bedoeld voor de leraren die ook op dit terrein wonen (zij wonen te ver weg om naar huis te gaan) en voor de priesters zelf. Iedere dag houden zij een dienst. In het dorp is een aparte dienst voor de inwoners. Fr. Salu of fr. Bapu leidt deze dienst. Iedere dag.

De priesters bij de projecten
De priesters die wij op onze reis ontmoeten, zijn vooral priester geworden omdat zij mensen willen helpen. Niet zozeer om religieuze redenen, dat is vaak een bijkomstigheid. Als priester heb je een groot netwerk, aanzien en invloed. Een mooie positie dus om mensen in beweging te krijgen. Voordat je priester wordt, moet je 12 jaar studeren. Daarom haken veel mensen af. Het is ook niet zomaar iets. Je kunt geen gezin stichten en vaak woon je ver weg van je familie. Het moet echt een soort roeping zijn.

Verschillende religies
Het geloof is erg belangrijk voor inwoners van India. Het merendeel is Hindoe (ongeveer 80%), dan volgen de moslims (13%) en een klein deel is katholiek (2%). De school is katholiek (van de Norbertijnen), maar kinderen met verschillende achtergronden gaan naar deze school. Dat gaat heel goed samen hier. Mensen kiezen voor kwaliteit en in mindere mate voor de religieuze achtergrond van de school.

Rondleiding school
Na het ontbijt krijgen we een rondleiding door de school. Het gebouw is nu 2 jaar oud. De begane grond en de helft van de eerste verdieping zijn klaar. Het is de bedoeling dat de school gaat groeien, dat de eerste verdieping wordt afgemaakt en er nog een derde verdieping op komt. Dan kunnen er 1600 kinderen terecht. Over alle materialen is zorgvuldig nagedacht (gebruiksvriendelijk, toekomstbestendig). De meubels worden zoveel mogelijk zelf gemaakt. Het gebouw is gefinancierd door een andere Nederlandse Stichting.

Het Jianderfonds heeft hier het hek om de school gesponsord zodat de kinderen veilig buiten kunnen spelen. Wel is nog geld nodig voor de inrichting van lokalen (o.a. een scheikundelokaal en bibliotheek), computers, beamers en een basketbalveld.

De rondleiding door de school gaat over in een rondleiding door de enorme achtertuin. We zien palmbomen, bananenplanten, geelwortel (kurkuma), maïs en allerlei soorten fruit waarvan we het bestaan niet eens wisten. De buurjongen wordt geroepen en hij haalt 5 kokosnoten van de boom. Hij hakt het kapje er vanaf en we drinken het lekkerste kokoswater. Dat komt goed uit. We hadden net dorst gekregen. De temperatuur is ca. 25 graden. Achter de school woont een gezin in een soort hut. Een woning kun je het niet noemen. Zij zijn erg arm, maar krijgen toch inkomsten door o.a. te zorgen voor besproeiing en het melken van de 3 koeien van dit project.

Bezoek tempel

Vervolgens stappen we in de auto voor een bezoek aan een toeristische tempel. Wij als buitenlanders betalen 200 roepie, Salu hoeft maar 15 roepie te betalen (70 roepie = 1 euro). Mensen zetten ons (soms stiekem) op de foto. Hier komen blijkbaar weinig blanken.

Een gids vraagt ons of we een betaalde rondleiding willen, maar dat gaat ons wat ver. Salu kan ons ook vast een beetje uitleg geven. Maar dat wordt niet op prijs gesteld door de gids. Hij denkt dat Salu een illegale gids is die ons buiten de tempel heeft benaderd voor een rondleiding. Hij achtervolgt ons en maakt stampei. Nadat Salu een bevriende agent uit de buurt heeft gebeld, bedaart de gids enigszins, maar hij is het er nog niet mee eens. We blijven niet al te lang. Mede doordat ma zich wat opgelaten voelt…

Als we naar buiten lopen, worden we aangehouden door een winkelier. Of we een kijkje nemen in zijn winkel: ‘Only look’. We kopen wat houtsnijwerk en schamen ons een beetje als Salu wil afdingen. Maar dat is hier normaal. Dan horen we muziek. Is er een feest in het dorp? Nee, een begrafenisstoet nadert. De kist wordt gedragen en mensen gooien bloemblaadjes en rijst.

Onderweg koopt Salu ananas bij een man met kraam aan de weg. Vanwege de droogte zijn ze erg klein uitgevallen. Hij betaalt dan ook maar 35 cent per stuk.

Bezoek dorpjes

Na de lunch brengt Salu ons naar een aantal dorpjes zodat we kunnen zien waar enkele arme kinderen van de school vandaan komen. Het merendeel van de kinderen gaat nog steeds naar overheidsscholen. De ruimte ontbreekt om meer arme kinderen naar de school van Salu te laten gaan. 80% is bedoeld voor de mensen die het volledige schoolgeld kunnen betalen. Anders is de school niet rendabel. Het lijkt ons wel moeilijk om te beslissen wie je dan wel de kans geeft.

Salu kijkt naar de omstandigheden thuis en of het kind slim en leergierig is. Deze kinderen maken de meeste kans op goede cijfers en dus later op een studiebeurs.

We stappen uit in een klein dorpje. De dorpjes zien er best netjes uit. De huizen zijn van steen en bij een aantal huisjes zijn kleine toiletgebouwtjes gebouwd. 200 toiletten zijn gesponsord vanuit het sociale werk van Salu. Hopelijk worden deze ook gebruikt. Veel mensen zijn namelijk niet gewend om naar een toilet te gaan, maar doen hun behoeftes in het bos. Of op straat…

De kinderen komen meteen op ons af. Eerst kijken ze de kat uit de boom, maar al snel willen ze dat we meegaan naar hun huis. Bijna geen enkel kind spreekt hier Engels. Op de school van Salu leren kinderen al Engels als zij 3,5 zijn. De kinderen zijn erg nieuwsgierig naar onze namen. We maken ze blij met een aantal ballonnen en door ze op de foto te zetten. De meeste kinderen lijken gelukkig, ook al hebben ze bijna niets (alleen een oude fietsband en een stok om mee te spelen). Een oude man met een 4-poot-rek staat naar ons te kijken. Dit rek is ook gesponsord. De man kon bijna niet meer lopen. Nu kan hij zich weer bewegen. Je ziet de mensen stralen als ze Salu zien. Voor hen is Salu een held.

De 'Tempelberg' beklimmen
Salu wil ons de 'Tempelberg' laten zien en we klimmen 700 treden. We hebben een erg mooi uitzicht. Tijdens het wandelen vertelt Salu over zijn werk en inzichten. Zijn insteek is: 'Hulp, iets goeds, ook al is het maar een glimlach, kan een ander helpen en wellicht de ander hiermee aansteken, wat tot meer goeds leidt'.

Maandag 6 februari
Om 07.00 uur gaat de wekker. Salu leidt een kerkdienst en daar willen we bij zijn deze keer. Zo vaak gaan we niet naar de kerk en nu het naast de deur is, moeten we toch even gaan. Daarna ontbijten we. Ei in currysaus en een soort pannenkoekje.

De schoolkinderen
Vandaag is het een schooldag. Om 08.30 uur horen we uitgelaten kinderstemmetjes. Ze hebben zin in school. De meeste kinderen zijn opgehaald door één van de acht schoolbussen. Een enkeling wordt door hun vader op de motor gebracht. Om 09.15 uur begint de openingsceremonie op het schoolplein. Dit is er iedere dag, om saamhorigheid te creëren. Erg indrukwekkend. Een drumband van kinderen speelt en de overige kinderen staan gedisciplineerd in rijen naast elkaar. Iedere dag is een ander groepje kinderen aan de beurt die die dag iets bijdraagt aan de openingsceremonie (een gedicht, toneelstukje of iets dergelijks). Het volkslied wordt gezongen en de lessen gaan beginnen.

We gaan een paar klassen langs. Eerst zien we de kleinste kinderen, van 3 á 4 jaar. Zij krijgen al Engelse les: fruitsoorten, tellen, dagen etc. De kinderen die van kleins af aan naar deze school gaan, leren op vroege leeftijd Engels, ze leren handen te wassen na toiletbezoek en geven deze manieren ook weer door aan hun familie. Het gaat langzaam, maar over een aantal jaren, spreekt hopelijk iedereen Engels en kan iedereen naar school.

De Engelse les in groep 7, die Salu geeft, nemen we over. Het wordt een les over Nederland en de Nederlandse taal. De kinderen willen van alles van ons weten: ons volkslied (alle coupletten! Euhhhm…..), hoe we heten, hoe oud we zijn, wat het nationale dier van Nederland is, het liedje vader Jacob etc. Ze schrijven het allemaal op in hun schriftjes.

Je ziet niet wie er arm of rijk is. Iedereen draagt hetzelfde uniform en ziet er hetzelfde uit. De kinderen nemen lunch mee naar school (rijst in een pannetje) en delen van alles met elkaar. Wij mogen ook proeven.

Als we rond lopen vraagt Salu regelmatig aan de kinderen hoe het met ze gaat en wat ze hebben gegeten bij het ontbijt. Een soort controle om te kijken of ze voldoende te eten krijgen. Je ziet dat hij erg geliefd is bij de kinderen. Hij staat niet boven hen maar naast hen. Mooi om te zien.

Hij let ook op of de kinderen medische hulp nodig hebben. Zo nodig gaat iemand met een kind mee naar het ziekenhuis voor controle en krijgt het medicijnen. Dat gebeurde ook de dag dat wij er waren. Een meisje dat wordt opgevoed door haar oma, heeft ’s ochtends al drie keer overgegeven (en was de week ervoor ziek). Na een bezoek aan het ziekenhuis bleek dat ze voedselvergiftiging had. Hopelijk helpen de medicijnen snel.

Bezoek paleis in Mysore

Na de lunch gaan we naar Mysore. We bezoeken het paleis van de koning (die schijn je te moeten hebben gezien als je in de buurt bent). India was tot 1950 een koninkrijk. Daarna is het een republiek geworden. Opnieuw wordt niet alleen het paleis op de foto gezet, maar ook wij moeten weer poseren voor een selfie met onbekenden.

Sportartikelen

Vervolgens is het tijd om wat sportartikelen te kopen voor de schoolkinderen. Ze hebben hier zelfs een Decathlon! We kopen basketballen, badmintonrackets, volleyballen, zachte ballen, cricketbats en springtouwen. Daar zullen ze vast blij mee zijn!

We wagen ons leven om te pinnen (we moeten een straat oversteken, wat een opgave!) en hebben nog een gezellige ontspannen avond met Salu en Bapu. Wat hebben we een respect voor deze inspirerende priesters. Zij stralen zoveel hoop uit.

Dinsdag 7 februari (Bangalore - Pune – Mumbai – Indore)

Vandaag is een reisdag. We vragen Rashmi, die 2 dagen voor ons heeft gekookt, het recept van haar heerlijke noodles. Welke bijzondere kruiden en specerijen gebruikt zij? Wat blijkt? Ze doet er een pakje Maggi door! Voor schooltijd gooien we met de kinderen wat over met de nieuwe ballen en dan moeten we gaan. 'Goodbye Sir, goodbye Madam'. Wat een blije gezichtjes. Salu brengt ons langs allerlei wegopbrekingen (maar hij blijft uitermate rustig) naar Mysore. Van daaruit nemen we de bus(4 uur) naar Bangalore. We zijn precies op tijd. Stipt 10.00 uur. Van Bangalore vliegen we via Pune en Mumbai (waar we bij de landing een groot gebied met krottenwijken zien; wat een contrast met het super de luxe vliegveld) naar Indore.

Fr. Lucas

Om 20.30 uur landen we in Indore waar fr. Lucas ons lachend staat op te wachten. Om 22.00 uur arriveren we bij de school en de woning van Lucas, waar we verblijven. Op loopafstand bevindt zich het ziekenhuis. De tafel is voor ons gedekt. Wat een welkom. We kletsen wat, wassen ons in de tobbe (weer warm water!) en gaan om 01.00 uur onder de klamboe slapen. Ook in Indore blijven we 3 nachten.

8 februari

07.30 uur: de wekker gaat. Nog moe, maar we slapen naast een school en het geluid van enthousiaste kinderen maakt het opstaan wat makkelijker. De school start hier al om 07.45 uur. We krijgen gestoomde banaan, chapati, gebakken ei , rijst en currysaus als ontbijt. De nonnen koken voor ons.

Het ziekenhuis

Op weg naar het ziekenhuis zien we scholieren sporten op het grasveld. Alhoewel het in onze ogen warm is, dragen ze bijna allemaal een trui. Wij lopen op slippers.

In Indore heeft het Jianderfonds bijgedragen aan de bouw van een nieuw ziekenhuis. Opnieuw een mooi concept: de rijke mensen betalen meer (voor meer comfort) en de arme mensen kunnen daardoor tegen gereduceerd tarief behandeld worden.

Het ziekenhuis is op 1 november 2016 geopend. Het zijn dus spannende tijden. Gaan de betalende patiënten daadwerkelijk komen? De kwaliteit van het ziekenhuis is erg hoog. Gespecialiseerde artsen zijn in dienst. Ook zij stellen de nodige eisen aan de kwaliteit van ruimten, apparatuur en instrumentarium. Verschillende specialisten (orthopeed, kinderarts, kno-arts, gynaecoloog, anesthesioloog, radiologie, chirurg en intensivisten) zijn aanwezig. Er is ook een kinderafdeling, Intensive Care en Spoedeisende Hulp (met ambulance). Naast artsen werken er ook verpleegkundigen en nonnen in het ziekenhuis.

In India is haast niemand verzekerd tegen zorgkosten (uitgezonderd de rijken). Wat er in veel ziekenhuizen gebeurd, is dat men de patiënt zo lang mogelijk in het ziekenhuis probeert te houden

en onderzoeken laat ondergaan zodat het ziekenhuis meer inkomsten heeft (patiënt moet betalen). Dat is dus vooral voor de welvarende mensen weggelegd. Ben je arm en heb je zorg nodig? Dan heb je pech…

Dit St. Francis Hospital werkt op een eerlijke manier. Hopelijk wordt er goede mond-tot-mond-reclame gemaakt waardoor er veel (betalende) patiënten komen. Arme patiënten die zorg nodig hebben zijn er genoeg. Fr. Lucas is hoopvol gestemd dat het ziekenhuis over 2 jaar goed zal draaien. De weg naar het ziekenhuis wordt binnenkort aangepakt, waardoor de bereikbaarheid zal verbeteren. Mooie bijkomstigheid is dat de Sacred Heart school, nabij het ziekenhuis, winst maakt en een deel van de kosten van het ziekenhuis kan betalen.

We worden verwelkomd door de nonnen Cynthia (hoofd Verpleging) en Monica (hoofd Administratie). In de hal hangt een bord met de namen van alle patiënten. Dit zou in Nederland vanwege privacy nooit kunnen. Gisteren waren 9 bedden bezet. Tijdens de rondleiding zien we een bordje hangen bij de echografie: 'Het is niet toegestaan het geslacht van het kind door te geven aan de ouders'. In India komt het helaas nog steeds voor dat ouders abortus laten doen als zij weten dat het een meisje wordt. Een meisje kost namelijk later alleen maar geld (o.a. door de bruidsschat die betaald moet worden). Eigenlijk niet te bevatten. Er is nu dus een wet die het verbiedt, het wordt dus minder. Maar helaas weten we ook dat India behoorlijk corrupt is, dus als er ergens geld te verdienen valt…….

Speelgoed kopen

Na de rondleiding gaan we met Monica naar de stad om speelgoed te kopen. Winkelen met dames onder elkaar. Inge heeft voor haar 40e verjaardag geld gekregen voor het Jianderfonds en wil daar speelgoed voor het ziekenhuis van kopen. De eigenaar van de speelgoedwinkel wordt steeds enthousiaster als hij merkt dat we van plan zijn meer dan 1 artikel te kopen. Er wordt iemand bijgehaald die beter Engels spreekt en een echte verkoper is. Allerlei artikelen worden ons aangedragen. Gelukkig hebben we Monica bij ons die weet wat de kinderen nodig hebben en leuk vinden. Ook is zij een echte onderhandelaar. Voor ons zijn de bedragen niet echt hoog, toch dingt Monica af ('Dat doe ik ook voor het ziekenhuis'). Ook rekent ze de bedragen bij de kassa na. Na een uur of twee laden we tevreden het speelgoed in de auto. Het past net.

Sr. Monica in de speelgoedwinkel

Laat de kinderen maar komen! We vieren deze aankoop met een overheerlijk vers gezet kopje koffie op straat.

Restaurant

's Avonds gaan we uit eten in een restaurant. Waar Nederlanders een gerecht voor zichzelf bestellen, bestelt men hier verschillende gerechten die worden gedeeld. Onder het mom van: 'Wat er is, wordt gegeten'. Lucas legt uit: 'Het is belangrijker met wie je aan tafel zit, dan wat er te eten is'.

Donderdag 9 februari

Sacred Heart English Medium School

We nemen een kijkje op de Sacred Heart English Medium School. Op deze school zitten ongeveer 1500 kinderen met verschillende religieuze achtergronden: hindoe, moslim, christen, sikh. De kinderen komen vooral van de middenklasse/rijke gezinnen. Dat is te zien aan hun uiterlijk: volle

gezichten. Als we vragen wat ze hebben gegeten bij het ontbijt, horen we regelmatig ‘melk’, wat duur is in India. Dat is dus niet voor iedereen weggelegd.

Medical camp

Tegen de middag gaan we naar een klein dorpje (Tillar) ongeveer 15 km verderop. Het ziekenhuis organiseert om de dag een medisch camp in een van de omliggende dorpjes. De mensen in het dorp zijn vaak niet in de gelegenheid zelf naar het ziekenhuis te gaan. Verschillende artsen gaan mee naar het dorpje zodat mensen er terecht kunnen voor een check-up, consult en indien nodig medicijnen. Dit krijgen zij gratis (wordt betaald door de congregatie). Een goede zaak!

Het valt ons op dat sommige mensen op blote voeten naar dit medical camp komen lopen. Zelfs Fr. Lucas is aangeslagen. Ze hebben zelfs geen geld om schoenen te kopen.

Dit medical camp bevindt zich bij een school. We nemen een kijkje in de meisjesboarding. De bekertjes met tandenborstels staan netjes op een rij als ook de metalen koffertjes met hun eigendommen.

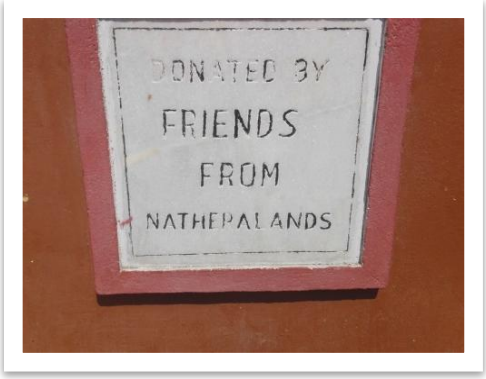

De jongensboarding iets verderop is destijds gesponsord door het Jianderfonds. Een tegel in de muur is het bewijs: ‘Donated by Friends from Nathepalands’. In de grote zaal staan stapelbedden strak tegen elkaar aan. Hier staan de tandenborstelbekers wat slordiger in de kast. We worden uitgenodigd ‘for coffee’. Inmiddels weten we dat we dat dit de inhoud heeft van een lunch. Zelf nemen de nonnen niets. Lucas geeft aan dat dit bij de Indiase cultuur hoort: ‘Zorg goed voor je gasten; of ze nu arm zijn of rijk’.

Tijdens de lunch (dat bereid is in een oud keukentje) zitten de jongens en meisjes van de boardings allemaal op een rij op de grond met een metalen bordje met rijst en ‘Dahl’.

Het gerecht Dahl

Dit gerecht hebben we veel gegeten tijdens onze reis. Dahl is gemaakt van peulvruchten (gedroogde linzen, erwten of bonen)die ontvliesd en gebroken zijn. De peulvruchten worden met kruiden en specerijen tot een soep of brij gekookt, die dahl genoemd wordt. Het gerecht wordt vaak gecombineerd met groenten, rijst en de plaatselijke soorten brood zoals roti, chapati of naan. Doordat peulvruchten eiwitrijk zijn, vormen ze een uitstekende bron van proteïnes voor vegetariërs en mensen die weinig vis of vlees eten. Daarom wordt dahl veel gegeten in India, Nepal, Pakistan, Sri Lanka en Bangladesh.

Meisjesboarding met 80 meisjes

Als de middag bijna om is, brengt Fr. Lucas ons naar een boarding voor meisjes aan de rand van Indore. Het Jianderfonds heeft het gebouw gesponsord. De congregatie heeft hier een English Medium school met 4500(!) leerlingen. De meisjes (allemaal tribals) komen van verder weg en krijgen door in het internaat te blijven goed onderwijs. Ook hier wordt de systematiek toegepast: de rijken betalen schoolgeld, de armen niet/nauwelijks.

De werkwijze: max. 1 kind (4/5-jarige) uit een tribalgezin wordt de kans gegeven om naar school te gaan. Ouders pakken zo'n kans graag aan, want zij willen dat hun kind later een beter leven krijgt dan zijzelf hebben. Zo'n 80 meisjes in de leeftijd van 4 t/m 17 zitten in dit internaat. Wat moet het moeilijk zijn voor de jongsten om niet thuis te wonen. Zij kunnen nog niet beseffen dat zij op deze manier een kans hebben op een betere toekomst dan hun ouders. En een betere toekomst voor hun eigen kinderen. Dat valt niet uit te leggen aan een 4-jarige. Een meisje vertelt ook dat ze weg was gelopen van het internaat: ze wilde naar haar moeder. Hoe begrijpelijk. Gelukkig helpen de oudere meiden de kleinere. De meisjes zien hun ouders alleen in de schoolvakanties (twee keer per jaar). Thuis slapen zij vaak met meerdere personen in een klein huisje op de grond. Als de meisjes na vakantie terug komen zijn ze vaak erg zwak door de leefomstandigheden thuis. Lucas geeft aan dat dit ook vaak een sociaal probleem met zich meebrengt. De meisjes zijn veel slimmer dan hun familie. Ook worden meisjes normaalgesproken uitgehuwelijkt aan een jongen uit dezelfde kaste (maatschappelijke groep waarin je geboren wordt binnen het hindoeïsme). Maar wat gebeurt er als dat meisje erg ontwikkeld is? Lucas vindt dat je soms een probleem moet creëren om iets te bereiken.

De meisjes hebben iets ingestudeerd voor ons. Verschillende dansjes worden opgevoerd. Een paar oudere meiden vertellen wat het voor hun leven betekent dat zij de kans hebben gekregen op goed onderwijs. Ze weten dit heel mooi te verwoorden. We krijgen een brok in onze keel. Wat vinden wij het toch vanzelfsprekend in Nederland dat ieder kind recht heeft op goed onderwijs. Hier zijn ze er zo dankbaar voor. Het kan hun leven veranderen. En ze hebben er heel wat voor moeten laten.

De meisjes spreken erg goed Engels. Dat maakt het weer gemakkelijk te communiceren. Leuke gesprekken ontstaan en onze blonde zonen vallen weer in de smaak bij de meiden. Net als de foto's van schaatsen en sneeuwpoppen die op dit moment in Nederland worden gemaakt. De kinderen worden hier goed verzorgd en het ziet er overal erg netjes uit. Als de meiden gaan eten (heel veel rijst met dahl), is het voor ons tijd om te gaan.

Fr. Lucas' zienswijze

Tijdens het avondeten bij fr. Lucas in huis, hebben we leuke gesprekken. Over hoe hij priester is geworden en dat hij helemaal niet zo'n fanatieke aanhanger is van het katholieke geloof. Vanuit de katholieke kerk gezien, zou hij meer moeten bidden. Hij geeft aan dat hij de tijd beter kan besteden aan het daadwerkelijk helpen van mensen. Dat vindt hij het belangrijkste. Grappige anekdote: vroeger kwamen mensen bij hem biechten. Alleen vond hij de problemen waarmee zij kwamen vaak maar pietluttig en wuifde deze weg ('Oh….that's nothing, get on with your life!'). Die taak heeft hij nu

maar aan een andere priester overgelaten. We liggen regelmatig in een deuk. Fr. Lucas heeft een erg aanstekelijke lach.

We proberen op tijd te gaan slapen want morgen gaat de wekker om 05.45 uur. Dan vliegen we naar Ranchi.

Vrijdag 10 februari (Indore – Delhi – Ranchi)

Fr. Lucas brengt ons vroeg in de morgen naar het vliegveld. Hij stond erop om ons weg te brengen. We rijden door het centrum van Indore. Wat een vervallen stad! Dat was ons op de heenweg niet opgevallen. Het lijkt wel een oorlogsgebied. Overal gevels die afgebrokkeld zijn, wel 2 kilometer lang. Later horen we dat er een nieuwe weg is aangelegd. Daarvoor was het nodig om de woningen deels af te breken. We zijn benieuwd of ze het nog weer gaan opbouwen…

Fr. Sunil

Aankomst Hansa

In Delhi hebben we niet veel tijd om over te stappen. We worden vriendelijk opgevangen door medewerkers van Air India. Via een binnendoor weggetje stappen we zo het vliegtuig in naar Ranchi. Eén uur vertraging. Fr. Sunil heeft even moeten wachten, maar wat fijn is het dat we door hem worden opgehaald. Vanaf Ranchi is het nog een uurtje rijden naar Hansa. We rijden door grote velden met paddy (rijst). De oogst is allang geweest. Dat kan maar één keer per jaar. Het is hier zeer droog overal. De regen komt pas in juni-juli-augustus. De rest van het jaar valt er niets.

Hansa is een klein plattelandsdorp. Het lijkt alsof we 150 jaar teruggaan in de tijd. Een soort openluchtmuseum. Kleine huisjes waar mensen met z'n zessen wonen, koeien die overal doorheen banjeren en poepen, kippen die op zoek zijn naar restjes eten, varkens die aan het scharrelen zijn, stapels hout en koeienpoep dat ligt te drogen zodat het gebruikt kan worden als brandstof. Via een hobbelige weg bereiken we het terrein van de school, boardings en priesterverblijf.

De kinderen, fathers en sisters staan ons al op te wachten. Met een ritueel uit deze streek: onze handen worden gewassen, we krijgen een stip op ons hoofd en een bloemenkrans om. Ze maken muziek en zingen een liedje. Een mooi welkom!

Het terrein

Het is even wennen om weer in een andere streek te zijn met nieuwe mensen om ons heen. We maken een rondje over het terrein. Er is een boarding (internaat) voor jongens (62) en een apart gebouw voor meisje (36 kinderen) met daarnaast een apotheek en dokterspost. Op hetzelfde terrein zit een Hindi Medium school en een English Medium school (nu nog maar 3 klassen). Verder is er een multifunctioneel gebouw dat gebruikt wordt voor avondlessen voor kinderen en voorlichtingsbijeenkomsten voor de inwoners van Hansa met op de eerste verdieping de kerk. De priesters verblijven in een apart gebouwtje op het terrein.

Cricket

De jongens zijn cricket aan het spelen. We hebben ook wel zin om even in beweging te komen en vragen of we mee mogen doen. Omdat zij nauwelijks Engels spreken, proberen we het met gebaren en we krijgen regelmatig de bal aangespeeld. Dan gaat Inge aangooien. Met een mooie huppelende aanloop en haar armen flink rondzwierend gooit ze de bal naar de slagman. De kinderen liggen in een deuk om haar techniek en het duurt niet lang of ze doen haar na. Wat een lol! Wij mogen ook even slaan met het slaghout en aan het applaus te horen valt het hen niet tegen. Het gezellige spel wordt abrupt onderbroken als de bel gaat. De kerkdienst begint.

De 4 priesters

We frissen ons op met (helaas alleen) koud water. Geen douche deze keer. Waarom zouden wij het ook beter hebben dan de kinderen die zich buiten wassen met koud water bij een kraantje? Bij het eten ontmoeten we Fr. Wilfred (hoofd van de school), Fr. Libunus (leerkracht) en Fr. Lawrence (Financiën). Samen met Fr. Sunil maken zij zich sterk voor de boarding, de school en het welzijn van de mensen in de omliggende dorpen. Fr. Lawrence is met zijn 30 jaar de jongste priester van het stel. We blijven het bijzonder vinden dat iemand zo jong (13 jaar was hij) overtuigd is om het leven als priester door te brengen.

Fr. Lawrence

Zaterdag 11 februari

Al om 05.00 uur horen we geschuifel van voeten, krakende deuren en kinderstemmen. In Hansa is de dag begonnen. 08.15 uur gaan we naar de openingsceremonie van de school. Ja, ook op zaterdag gaan de kinderen hier naar school. We gaan een paar klassen langs om met de kinderen te kletsen. Wel met een tolk erbij, want de kinderen kunnen nauwelijks Engels.

Extra klaslokalen nodig

In de Hindi Medium School zitten nu de groepen 1 t/m 3 en 6 t/m 10. De groepen 4 en 5 ontbreken nog. Dat komt doordat de overheidsscholen in de dorpjes de groepen 1 t/m 5 op zich nemen. Echter, de priesters merkten dat de kinderen die van de overheidsscholen kwamen, zeer slecht geschoold waren. Daarom hebben zij besloten om ook zelf de groepen 1 t/m 5 les te gaan geven. Er gaan nu dus meer kinderen naar school, waardoor het nodig is om extra klaslokalen te bouwen. Zij vragen hiervoor een bijdrage van het Jianderfonds. Naar verwachting zal het aantal kinderen ook stijgen vanwege het kwalitatief goede onderwijs dat zij hier krijgen. De school die in eerste instantie uitgebreid gaat worden is de Hindi Medium School. Lang niet alle ouders kunnen namelijk het schoolgeld voor de English Medium School betalen.

Bezoek dorpjes

Sunil en Marcus nemen ons mee naar een aantal dorpjes. We rijden door erg droge velden. Elke boer heeft zijn eigen stukje land. Onderweg worden we opgewacht door twee boeren die ons willen laten zien hoe belangrijk de irrigatie van landbouwgrond is. De congregatie, maar ook de overheid, heeft open bronnen aangelegd waar de boeren water kunnen halen. Met een emmertje of met een pomp als ze daarover beschikken.

Een aantal families samen delen een waterpomp, maar lang niet iedere boer beschikt erover. De meeste boeren verbouwen paddy (rijst). Maar dat kan slechts één keer per jaar geoogst worden. Daarna moeten de boeren ander werk zoeken of andere groenten verbouwen op het land. Bijvoorbeeld mais, pompoen, chilipeper, bonen, bloemkool. Maar daarvoor is wel water nodig.

Open bron met waterpomp. Een vrouw onderhoudt het stukje land

Voedselbank

Een van de mannen nodigt ons uit voor thee bij hem thuis. We krijgen een bosje bloemen van zijn vrouw, onze handen worden gewassen en we krijgen heerlijke tarwe/groentepannenkoekjes. Wat een lieve, dankbare, gastvrije mensen. Zijn huis ligt naast een opslag voor tarwe, paddy en suiker. Het blijkt de plaatselijke voedselbank te zijn. Zelfs hier kennen ze dat systeem. Zeer arme gezinnen hebben een bepaalde kaart waarmee zij tegen een gereduceerd tarief producten kunnen kopen.

Overheidsschooltje

We stoppen ook bij een overheidsschool. Fr. Sunil heeft hen al ingelicht, want de kinderen staan al in rijen klaar. De school bestaat uit twee lokaaltjes die er zeer sober uitzien. Twee leraressen geven hier les. Zij worden door het Indiase bedrijf Tata betaald. Dus niet eens door de overheid. Tata vindt educatie belangrijk en draagt op deze manier haar steentje bij. Alleen weet je nooit hoe lang dat duurt. De twee beloofde betaalde jaren zitten er bijna op en dan is het afwachten of er nog wel een leraar komt. Dat is toch niet te geloven? Als de kinderen van deze scholen naar de school in Hansa zouden kunnen komen, zou dat een enorme vooruitgang zijn.

Toiletten en waterpompen

Bij een volgende familie krijgen we opnieuw thee aangeboden. Fr. Sunil legt uit dat dit gezin een toilet heeft gekregen. Vooral omdat er een vrouw woont die verlamd is aan een been. De mensen in de dorpjes moeten eraan wennen om een toilet te gebruiken. Zij zijn gewend om (het liefst als het donker is) de bosjes op te zoeken als zij hun behoefte moeten doen. Daar heb je ook veel minder water nodig dan in het toilet. En aangezien water schaars is…… Echter, het bouwen van toiletten is niet voldoende. Ook moet er water in de buurt zijn en goede voorlichting is belangrijk. De overheid en congregatie hebben op diverse plaatsen waterpompen geplaatst. Ongeveer 10 gezinnen delen een waterpomp. Een goede waterpomp kost zo'n € 500. We geven de familie nog een plastic tas met knuffels. Bij het vertrek zien we dat op deze tas de woorden 'Keep in touch' staan geschreven. Is dit toeval? Een teken?

Gastvrijheid

Bij de laatste familie die we deze dag bezoeken worden onze voeten gewassen. Dat is hier het welkomstritueel: men is blij dat je er bent. Als we 'Jesu Marang' tegen ze zeggen, dat 'God zegent je' betekent, moeten ze lachen. We mogen hier ook lunchen. Wat een gastvrijheid hebben we deze dag ervaren. Dat gaat in Nederland wel anders. Wij hebben alles, maar worden al zenuwachtig als iemand onverwachts rond etenstijd langskomt en we hebben maar 4 gehaktballen in de pan.

Hier heeft men weinig, maar men deelt alles.

Corvee
Aan het eind van de dag spelen we nog een pittig potje basketbal met de jongens, Fr. Libunus en Fr. Wilfred. Uiteraard pas nadat het veld goed is aangeveegd door de jongens. En nadat de kinderen zelf hun kleren hebben gewassen met een zeepje en koud water. Vanaf 7 jaar wassen de kinderen zelf hun kleding. De kleding hangen ze dan aan de lijn of leggen ze te drogen op het gras. We zien de wat oudere jongens elkaars haren met een goedje zwart verven. Stiekem. Als we een foto willen maken, rennen ze weg.

Meisjesboarding
De meisjes zijn op onze komst voorbereid: ze staan ons met z'n allen op te wachten en zingen een lied. Samen zingen we 'Vader Jacob' en spelen we met ballonnen. De kinderen voelen aan onze huid en aan de haren van Jiske (blond). Dat hebben ze nog nooit gezien! Laat staan gevoeld.

We krijgen een rondleiding en zien dat de meisjes op matjes op de grond slapen. 'Wat sneu', denken wij. Later horen we dat de kinderen dat gewend zijn en dat ze ook bang zijn om uit bed te vallen. Daar denken wij Westerse mensen niet aan. Even later lopen we naar buiten en zien we dat de meisjes buiten helpen met koken. Op brandhout. Er is nauwelijks licht (Jiske schijnt wat bij met haar telefoon), maar het gaat prima.

Apotheek en dokterspost
We nemen een kijkje in de apotheek/dokterspost. Dorpsbewoners krijgen hier hun medicijnen en worden behandeld door de verpleegster (bijna-arts). Ook staan hier bedden klaar. Vooral in het regenseizoen zijn hier veel patiënten. Malaria komt dan veel voor. Deze ziekte begint met hoofdpijn en daarna komt rillerigheid. Door het nemen van medicijnen kan de patiënt na 3 maanden weer beter zijn.

Zondag 12 februari

Kerkdienst
De wekker gaat om 05.55 uur. We willen naar de kerkdienst bij de meisjesboarding. Enkele meiden starten vandaag vroeg omdat er vandaag een picknick op het programma staat. Een groep meiden heeft een voetbaltoernooi gewonnen en de prijs was: een picknick en een geit(!) Na de kerkdienst worden we door de nonnen voor het ontbijt uitgenodigd. Terwijl ze van tevoren niet eens wisten dat we kwamen! De andere dagen aten we namelijk bij de priesters. Heerlijke havermoutpap, chapati's, bonen, gekookte eieren en slappe koffie (of is het sterke thee?). Na het ontbijt lopen we naar de andere dienst. Deze is wat vreugdevoller. Mannen slaan op een soort van djembés, kinderen rammelen met een ander instrument. Veel dorpelingen wonen de dienst bij.

Geboortedorp Fr. Marcus
Fr. Marcus neemt ons mee naar zijn geboortedorp. De trip er naartoe doet ons denken aan het tv-programma 'De gevaarlijkste wegen ter wereld'. De raampjes houden we dicht, want anders komen de struiken de auto binnen. De broer en schoonzus van Marcus wonen nog in het ouderlijk huis. Het is een 'mud'-house. Gemaakt van speciale modder. Dat klinkt alsof het heel viezig is, maar het is juist

heel schoon en vooral ook stevig en erg koel. Vanaf het huisje lopen we naar een grote rivier met waterval. Helaas is het zo droog; er zit bijna geen water in de rivier. Maar een prachtig uitzicht, wat in de maanden oktober en november, als het gras groen is, op zijn mooist zal zijn. Een boer loopt met zijn grazende koeien (maar wat valt er te grazen?) door het veld. Wat is het hier rustgevend. Hier kun je wel dagen, zo niet weken, verblijven. Wat een verschil met de drukke dorpen en steden waar alleen maar getoeterd wordt.

De kinderen van Marcus' broer verblijven ook op de boarding. Zij bezoeken hun kinderen om de 2 weken. Ook hier worden we goed verzorgd. Wij zitten aan tafel met allerlei lekkers voor ons, zij zitten verderop. In India vindt men het belangrijk zijn gasten goed te verzorgen. Op de weg terug zien we kinderen die zichzelf bij de waterpomp wassen, vrouwen met potten op hun hoofd en vrouwen die met de hand vissen proberen te vangen. Een kudde koeien en geiten lopen op de weg. Geiten worden hier gebruikt als consumptie.

De picknick

We rijden terug naar de bedding van dezelfde droge rivier, waar we met de meisjes van het footballteam een picknick hebben. Hier komen verschillende groepen bijeen met grote muziekinstallaties, om samen te dansen en plezier te hebben. Als we aan komen rijden zien we enorm veel auto's en (school)bussen. We moeten een eindje lopen en naarmate we dichterbij de oever komen, komt ons met name het basgeluid, al tegemoet. Overal zitten families en vriendengroepen op kleedjes.

Wij verstaan onder een picknick: een paar sandwiches; zij nemen grote potten en pannen mee en een halve groentekraam(!) om ter plekke een heerlijke maaltijd te bereiden. Een vuurtje wordt gemaakt en daar wordt rijst, groente, vlees en saus op gekookt.

Ieder groepje heeft ook gezorgd voor een eigen muziekinstallatie, met grote boxen. Onze groep heeft zelfs een mengtafel meegenomen! Het is even zoeken, maar dan zien we de groep meiden, de priesters en een aantal medewerkers van de school. Ze hebben een 'mooi' plekje gevonden: aan de rand van het bos, vlakbij het water, tussen allerlei plastic bordjes en in de buurt van drie zwerfhonden. Maar de sfeer is geweldig! Uit de boxen schalt verschillende soorten muziek. Soms om en om, soms door elkaar.

Er wordt samen gedanst. Jiske en Inge haken in en doen mee met een traditionele dans. Pa en ma zijn blij dat wij mee zijn gegaan en worden ontzien. We krijgen wat danspasjes aangeleerd door de danslerares en dansen vrolijk mee. Wie zin heeft, haakt aan. In de warme zon en op muziek die zo hard staat, dat de boxen kraken. Wat is dit leuk! Wildvreemden dansen met ons mee. Wat een saamhorigheid.

We zijn wel weer een bezienswaardigheid. Menig mobieltje wordt getrokken voor een foto. Het is vast ook heel erg lachwekkend. Twee van die lange slungelige blanke dames die samen met kleine Indiase dames en twee nonnen (Felcy en Kiran) dansen met de armen in elkaar gehaakt. Het had zo in 'Sister Act' gekund.

Het eten is klaar en we mogen opscheppen. Wat een variatie! De geit slaan wij even over. Er is geen bestek dus ook wij eten met de handen. Als tip krijgen we mee dat we het best met onze duim het eten naar binnen kunnen schuiven. Zo lukt het ons aardig. Wat gezellig zo samen.

Dit is echt de beste picknick ooit.

Als wij zijn uitgegeten, zien we twee families achter ons rustig afwachten of er nog eten over is. Dat is er en de nonnen geven hen allen een flink bord met rijst. Een jongetje van ca. 4 jaar geeft zijn 2 jaar jongere broertje wat water. Je wordt weer meteen met de neus op de feiten gedrukt: voor sommige mensen is het iedere dag weer een kunst om aan genoeg eten te komen.

Op de weg naar huis kopen we nog wat sportartikelen voor de meisjes en jongens in de boarding. Ballen, springtouwen, badmintonrackets en cricketbats. Dat zullen ze vast en zeker leuk vinden.

Het is de laatste avond voor ons in India. Morgen aan het eind van de dag beginnen we aan onze terugreis. Wat zijn de dagen omgevlogen!

Maandag 13 februari

Om 09.00 uur moeten we paraat staan. De kinderen van de school hebben verschillende dansjes voor ons ingestudeerd. Diverse groepjes kinderen in geweldige tenues dansen verschillende Indiase dansen voor ons. Er zijn wat opstartproblemen met het geluid, maar nadat het aggregaat (dat meer lawaai maakt dan de muziek zelf) is verplaatst, is dat euvel ook opgelost. Fr. Sunil doet een woordje en bedankt ons hartelijk voor onze komst naar India.

Stuk land English Medium school

De priesters laten ons nog zien waar ze in de toekomst de English medium school graag willen bouwen. Dit reeds aangekochte stuk land ligt ca. 1,5 km verderop, dichterbij de doorgaande weg zodat het goed bereikbaar is voor de rijkere mensen uit de stad. We lopen ernaartoe over een nieuw stuk asfalt. De tonnen met teer staan te dampen aan de kant van de weg. De priesters geven aan dat het beter is om de English en Hindi School uit elkaar te plaatsen. Het betreft hier twee verschillende doelgroepen.

Afscheid

Als de kinderen van de boarding terugkomen van school, hebben we nog even tijd om de sportartikelen uit te delen en met ze te spelen. Dan is het echt tijd om te gaan. Alle kinderen geven ons een hand. Sommigen met een: 'have a save trip'. Hopelijk zien we hen nog eens terug.

Wat een geweldige reis. Ondanks weinig tot geen slaapuren, voelt de batterij opgeladen. Van de warme mensen in India hebben we zóveel energie gekregen. Wat hebben we veel gezien. Wat zijn we vriendelijk onthaald en gastvrij ontvangen. We hebben mooie en grappige gesprekken gehad. En wat hebben we veel geleerd en gezien om over na te denken. Rijkdom zit in het hart, niet in geld…